

Valuta er saaledes, at man har Lov at sige, at Bankens Likviditet, dens Evne til at skaffe likvide Midler, ikke er saa stor som dens Soliditet. Jeg vil understrege, at jeg beklager den Politik, som stadig føres. Staten laaner af Nationalbanken til Statens løbende Udgifter, og saa snart vi er naaet op mod 100 Mill. Kr. — og det er vi vel snart oppe paa igen —, laves det om til et fast Laan, som Banken ikke en Gang bliver fri for, det konverteres til et Konsortiallaan, hvori Banken tvinges til at deltage. Den ligger fra tidligere Laan yderligere inde med Statsobligationer, som kan være meget sikre, fordi vi andre er det, men som i alt Fald ikke er likvide Midler.

Jeg vil dernæst gøre nogle Bemærkninger om Bankens Diskontopolitik. Under Krigen holdt vi 5 pCt., medens Sverige holdt 7 pCt., med andre Ord, vi har efter min Mening holdt en Diskonto, der var for lav, fordi der faktisk var — og er — Kapitalmangel i Verden, som var skjult af Papirrigeligheden. Det kan siges, at selv om vi forhøjede den med 2—3 pCt., vilde Spekulationen ikke blive mindre, og det vilde være Uret overfor dem, som havde Laan i faste Ejendomme, der kunde opsiges, og som derefter skulde fornyes til højere Rente eller med store Kurstab. Alligevel er jeg ikke vis paa, om ikke Banken skulde have holdt en højere Diskonto, fordi den derigennem vilde have lagt Baand paa den Oppustning af Kapitalværdien, som vi har været Vidne til. Der er en Ting, som jeg gerne vil gøre opmærksom paa, det er denne — undskyld, at jeg maaske siger det i en lidt knudret Sætning: Naar Diskontoen er under den Rente, som Kapitalanbringelsen faktisk kan afkaste — og det har Diskontoen været under hele Krigen —, saa stiger Kapitalens Værdi, det vil sige, saa stiger Aktier og faste Ejendomme i Værdi, og samtidig forøges Prisniveauet. Men naar Diskontoen er større end Kapitalens faktiske Renteafkast, d. v. s. den Rente, som paa en sund og normal Anbringelse kan skaffes, saa gaar det selvfølgelig den modsatte Vej, saa falder Kapitalens Værdi, for saa vil Folk hellere anbringe deres Penge i Bankerne end købe Kapitalværdier. Nationalbanken har utvivlsomt ved sin for lave Diskonto sin Andel i, at alle Værdier stiger. De Herrer ved, at Værdien af Kapital, af Aktier, af Ejendomme stiger eller falder omvendt med Rentefoden. Naar De spørger mig, hvorledes Nationalbankens Forhold

er i Fremtiden, vil jeg bede Dem lægge Mærke til, at Sverige allerede 2 Gange har nedsat sin Diskonto, og for saa vidt er det ogsaa ønskeligt, netop naar det private Initiativ er i Færd med paa mange Punkter at vige tilbage, at holde det i Gang gennem en lav Diskonto. Men jeg kan ikke nægte, at med alt det Papir, vi laver, er Kapitalen knap i Verden, og saa i Danmark. Der er Knaphed paa de Varer og Værdier, Pengene skulde repræsentere. Selv om vi nok saa meget af vore Bankers Opgørelser ser, at der er Penge nok i Verden — der er Penge nok, for der er for mange —, saa kan vi ikke komme bort fra, at der er Kapitalknaphed, og den vil til syvende og sidst tvinge os til en højere Diskonto. Men vil man ikke have en højere Diskonto — og jeg hører ikke til dem, der ønsker det —, kan en Kapitalrationering blive nødvendig. Det kan blive nødvendigt, at man ved positive Forholdsregler tvinger Driftsherrene, dem, der staar i Spidsen for Bedrifterne, til at anbringe deres Penge saaledes, at de i mindre Grad anbringer dem i lange og faste Foretagender end i korte, mindre i Maskiner end i Løn og Raastoffer. Vi Økonomer siger, at Kapitalens Investeringsstid skal forkortes, og at den Virksomhed, der straks kan gøre sin Nytte, maa have Fortrin for selv løfterige Foretagender, hvis Samfundsnytte først kommer en senere Tid til gode. Naar der er for lidt Kapital, skal den omsættes hurtigere, selv om Produktionen herved bliver dyrere. Under Krigen har Nationalbanken ikke holdt igen. Jeg skal saaledes nævne den Masse Skibsbyggerier, vi har oprettet, og som vil blive til Tab. Jeg nævner hele den Samling af Forsikringsselskaber, vi har faaet. Jeg kender snart ikke den pæne Mand, der ikke sidder i 2—3 Forsikringsselskabers Bestyrelser. Jeg nævner alle Handelsselskaberne, der i Virkeligheden er Gengangere. Hver Bank har sine 2—3 Gengangerselskaber, som ikke har andet at bestille end at spekulere. Et enkelt har jeg tidligere omtalt; det har ikke haft andet at bestille end at tabe 12 Milioner paa Chikagos Børs. Det vilde prøve paa at manipulere Chikagohveden, hvad der var meget dumt gjort. Jeg kender ogsaa et andet Handelsselskab, der har drevet en Handel, der her i Landet vilde blive ramt som Kædehandel. Med andre Ord: disse store oversøiske Selskaber har saare lidt at gøre, de er ofte kun Gengangere af sig selv. Der er dernæst Ban-